

הזימון השבועי

בספר הקדוש

תזמור דבורה

כפי שנמסר בקצרה מדי שבוע על ידי מורנו הגאון רבי מאיר סנדר שליט"א מו"צ בעיה"ק ירושלים תובב"א, מח"ס 'דברי מאיר' ועוד

תזמור דבורה פרק ז': "תפארת" [א'] ~ נמסר ביום ב' צום גדליה ~ ג' תשרי תשפ"ז גיליון מס' 46

הקדמה:

אנחנו עוסקים כבר תקופה ארוכה בספה"ק "תזמור דבורה" שחיבר המקובל האלוף ר' משה קורדובר זיע"א שכולו עוסק בהליכה שלנו בדרכי ה' יתברך! וסיימנו את פרק ו', והיום נתחיל בעז"ה את פרק ז' העוסק במידת: "תפארת".

אנחנו נמצאים כעת ביום צום גדליה שהוא יום הריגת גדליה בן אחיקם שעליו אמרו חז"ל שכיון שהוא נפטר הרי שבטלה שארית הפליטה! והיינו שאחרי חורבן בית המקדש הראשון עדיין נשארו מעט יהודים כאן בא"י ובראשם עמד גדליה בן אחיקם, וכיון שנפטר בטלה שארית הפליטה, וזה נקרא הסיום של החורבן! כי כל עוד היו הזקנים ההם עדיין היה לנו קשר לבית המקדש, שהם היו מקשרים אותנו אליו, ובאמת חל צום זה מיד אחרי ראש השנה לרמוז לנו שאנחנו מתחילים התחלה חדשה וע"י ההתחלה שלנו נזכה בעז"ה לבניין בית המקדש במהרה בימינו, אמן!

כמו"כ אתמול זכינו ליום הגדול של ראש השנה שעבר עלינו בהתעלות גדולה כאן בבית וגן, עם צדיקים רבים, וגם במוצאי החג זכיתי להיות אצל כ"ק האדמו"רים משומרי אמונים ירושלים ותולדות אהרן שליט"א [והיה שם מעמד של מדיון הבן], [וידברתי אתמול באריכות על זה עם ידידי הבה"ח יצחק כהן שיחי' מנתיבות על עניין תשלך שמוא בסידור של הספרדים הנוסח מהזוהר הקדוש שבו כתוב על עניין: "ג' מילין דרחמי" המובאים בפסק: "מי אל כמוך" בספר מ"כה אותם אנחנו אומרים בתשלך, ועליהם בנוי הספה"ק "תזמור דבורה".

היום ג' תשרי צום גדליה חל היארצייט של רבינו הקדוש ר' אברהם אבלי גומבינער זיע"א מקאליש בעל מח"ס "מגן אברהם" על ש"ע או"ח, (נפטר בשנת תמ"ג – לפני 344 שנה), רבינו הקדוש הוא מגדולי רבותינו האחרונים וחיבורו על הש"ע התקבל בכל תפוצות ישראל, היום נלמד בדברי רבינו ה"תזמור דבורה" זיע"א בעז"ה על עניין מידת "תפארת" ובוא מביא בכלל הראשון שנלמד היום בעז"ה (והשאר בהמשך בעז"ה) שאין להתנאות בתורה, ורבינו המג"א זיע"א היה גדול במידה זו מאוד, ומסופר עליו שהיה עוסק בתורה מתוך עוני מופלג, עד כדי כך שלא היה לו נייר לכתוב עליו את חידושי, והיה כותב אותם על גבי שקי מאכל, וכן על גבי הקירות, ומצאו לאחר פטירתו חידושים רבים בביתו בקאליש על הקירות ומהם הודפס חיבורו, וזה בדיוק הבחינה הזאת של הענווה שזה היפך ההתנאות בתורה, ולכן התחברו לחיבורו פירושים רבים כיון שהוא קיצר מאוד כי לא היה לו נייר! וכיון שעסק בעמל, בענווה ובעוני זכה שתורתו התקבלה בכל תפוצות ישראל! וכדאיאת בגמרא סוטה (כ"א:) על הפסוק (משלי): "והחכמה מאין תמצא" = "אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שמשלים עצמו כמי שאינו", והוא בחינת: "אין", והבן, וזה היה רבינו זיע"א, עוד איתא בגמרא ברכות (ס"ג:) וכן בשבת על הפסוק (תקת): "אדם כי ימות באהל" = "אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליהם", וכן עשה רבינו זיע"א שהיה עמל בתורה מתוך עוני ועמל, זיע"א.

כמו"כ היום צום גדליה ג' תשרי חל היארצייט של הרה"ק ר' אהרן יחיאל הופשטיין זיע"א מקוזניץ (נפטר בשנת תש"ב – לפני 85 שנה), היה קדוש וטהור ועבד את ה' במסירות עצומה, והיה משיב רבים מעוון, וכמו שכותב רבינו ה"תזמור דבורה" זיע"א בספרו הג'!, הוא היה נכדו של הרה"ק ה"מגיד קוזניץ" זיע"א (נפטר בערב סוכות תקע"ה – לפני 217 שנה), ורבינו זיע"א נפטר בגטו ביום צום גדליה והיה לו הלוויה של אלפים בעיצומם של ימי השואה כיון שהיו לו מעריצים ב"דונרט" (המשטרה היהודית), מסופר עליו שהיה נכנס באמצע הצגה בתיאטרון ועולה אל הבמה ומוצא שם שחקן יהודי והיה מורידו מהבמה ומושיבו למושב! וכן היה עושה מופתים למעלה מדרך הטבע בצורה מופלאה ומסופר שפעם אחת הלך עם יהודי אחד לטבול במקווה והובר היה ריק ורבינו דחפו מעט והוא נפל לתוך הבור הריק ונשברו לו עצמות, והרבי אמר לו: "כיון שעברת את זה לא יקרה לך שום נזק מהמלחמה!" וכן היה שאותו יהודי עבר את כל השואה והיה כאילו רואה ואינו נראה, עוד מסופר עליו שפעם הגיעו אליו בחורים שהיה עליהם גזירת גיוס מהצבא, רבינו אסף את כולם וצויוה עליהם להוציא את הטלית קטן שלהם מעל בגדיהם ולקחת ביד מטטאט ולהחזיקו כמו רובה, וכן הלך עימם רבינו בתהלוכה ברחובה של עיר, ואח"כ אמר להם: "כבר עשיתם צבא וכעת אתם פטורים!" וכן היה שכולם קיבלו פטור באורח פלא! עוד מסופר שפעם בערב יום הכיפורים לא היה תרגול מצוי באף מקום, ורבינו הבטיח שמי שיביא לו תרגול הרי שהוא יברכה הרבה, ויהודי אחד הביא לו תרגול וברכו והואיל, ואמר אז קושיה נפלאה: אנחנו אומרים בתפילת יום הכיפורים: "מלך מוחל וסולח וכו'" ומברכים על זה ברכה

מיוחדת, ומה עם המחילה שהחברים מוחלים לנו מדוע אין אנחנו מברכים עליה ברכה? והשיב: הקב"ה מוחל וסולח באמת בלי שום רושם ושפיר אפשר לברך על מחילתו, אמנם החבר אף שמחל נשאר לו עדיין רושם בלב ולכן ברכה לא מברכים על זה! וכשהגיעו הדברים לאזני מרן הגרי"ז מבריסק זצוק"ל (שהיארצייט שלו בערב יום הכיפורים – נפטר בשנת תש"כ – לפני 67 שנה) שיבחו הרבה, ובאמת זה רמזו בדברי רבינו הרשב"א זיע"א שמיישב: מדוע אין מברכים על מצוות צדקה? כיון שיכול המקבל לחזור בו, וכל מצווה שתלויה באחרים אי אפשר לברך עליה! זיע"א.

עוד איתא בגמרא עירובין (י"ג:): "כל המחזיר אחר הגדולה גדולה בורחת הימנו וכל הבורח מן הגדולה גדולה מחזרת אחריו", והנה, רבותינו הג"ל כיון שברחו תמיד מן הכבוד זכו לכבוד גדול, וככל, וזה קשור לדברי רבינו זיע"א שנלמד היום בעז"ה העוסקים בעניין שלא להתנאות בתורת, והבן.

יש עוד פרט בזה [שלא בטוח שהוא לגמרי קשור לכאן] שמוספר על מרן הגאון ר' אלחנן וסדרן זצוק"ל הי"ד שהיה מנהגו שלא היה מקבל עלייה לתורה ביום ראש השנה, והיה דורש על זה את הפסוק שכתוב לגבי האשה ואלישע: "בתוך עמי אנכי יושבת", ואמרו חז"ל שזה היה בראש השנה, והוא ראה בזה רמז שבר"ה יש לאדם להיות בתוך העם ולא להתבלט וע"י כך אין מהפכים בדינו, והוא עובר את הדין עם הכלל! וזה גם קשור לענווה שלא להתנאות בתורת, והבן.

כעת נקרא לשונו של רבינו זיע"א:

פָּרָק ז

הַיָּאָרְךָ רִגְלֵי הָאָדָם עֲצָמוֹת הַתְּפָאֶרֶת

אין ספק שמידת התפארת הוא העסק בתורה, אָמֵנָּה צָרִיף זְהִירָת גְּדוֹלָה שְׁלֵא יִתְגָּאֵה אָדָם בְּדַבְרֵי תוֹרָה שְׁלֵא יִקְרֶה רָעָה גְּדוֹלָה, שֶׁהָיָה כִּמּוֹ שֶׁהוּא מִתְגָּאֵה כִּךְ גּוֹרֵם שְׁמִדַּת הַתְּפָאֶרֶת שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַתְּגָאֵה וְהַתְּפָאֵרֶת לְמַעַלָּה חֵס וְשְׁלוֹם אֵלָּא כִּל הַמְשָׁפִיל עֲצָמוֹ בְּדַבְרֵי תוֹרָה גּוֹרֵם אֶל הַתְּפָאֶרֶת שֶׁתִּדְרֹג וְתִשְׁפִּיל עֲצָמָה לְהַשְׁפִּיעַ לְמַלְכוּת. וְהָיָה לְמִשְׁה מִהַתְּפָאֶרֶת אַרְבַּע סְפִירוֹת וְלֵקֶן שְׁלֹשׁ מִדּוֹת:

רִאשׁוֹנָה

הַמִּתְגָּאֵה עַל תַּלְמִידִים גּוֹרֵם שֶׁהַתְּפָאֶרֶת יִתְגָּאֵה וְיִתְעַלֶּה מִעַל נֶצַח וְהוּד שֶׁהֵם לְמַדֵּי ה' תַּלְמִידֵי הַתְּפָאֶרֶת, וְהַמְשָׁפִיל עֲצָמוֹ וְיִתְעַלֶּה בְּאֵהָבָה, גַּם הַתְּפָאֶרֶת יִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ אֶל תַּלְמִידָיו וְיִשְׁפִּיעַ, לְפִיכָה יִהְיֶה הָאָדָם נֹחַ לְתַלְמִידָיו וְיִלְמְדֵם פֶּאֶשֶׁר יִכְלֹךְ שְׂאֵת, וְהַתְּפָאֶרֶת בְּזִכּוּתָהּ יִשְׁפִיעַ בְּלִמּוּדֵי ה' כִּפי בְּחִינָתָהּ הָרְאִיָּה אֱלִיָּהּ.

ובאר בס"ד:

רבינו זיע"א אומר כאן דברים עמוקים מאוד וכבר אמרנו כמה פעמים שנבארם בפשטות והיינו מה אנחנו לוקחים מזה: רבינו זיע"א אומר כאן שאין לאדם להתנאות בתורה שלו כי התורה היא במידת: "תפארת", ואם הוא מתגאה ח"ו הרי שהוא גורם להפך את סדר הספירות וכמו שכותב כאן רבינו זיע"א בפירוט, וכן כשהוא מתגאה על התלמידים הוא מהפך את המידות, וככל, ומידה כנגד מידה הוא התגאה על התורה כביכול אז התורה מתגאה עליו ועולה למעלה ובורחת ממנו! ואם הוא משפיל את עצמו הרי שהתורה הקדושה משפילה את עצמה אליו ג"כ, וכן אל תלמידיו, וזה אנחנו לומדים ממידה זו, וההמשך נמשך בעז"ה בפעם הבאה כי יש בזה עוד, והבן.

זה ביאור דברי הגמרא סוטה (ה') שאין הקב"ה דר עם גסי הרוח, כיון שמהפכים מידת תפארת וככל, וממילא אין השכינה עימם אלא עולה למעלה וכמו שלמדנו, והבן.

יתן ה' שבזכות ההליכה בדרכיו נזכה לכל הברכות ברוחניות ובגשמיות "ישועות מקיפות" לכל ולפרט! גמר חתימה טובה! שנה טובה ומתוקה!

הוספה לגיליון "תזמור דבורה" הקודם (45) ממורנו הגאון ר' שמואל הלוי רוטמן שליט"א שאמר לי אור ליום ג' ד' תשרי תשפ"ז: הדברים נפלאים ביותר!

ויש להוסיף שהרמב"ם (פרק ט"ו מהל' אישות הלכה כ') כותב: "וכן ציוו חכמים על האשה שתהא מכבדת את בעלה ביותר מיד ויהיה לו עליה מורא ותעשה כל מעשה על פיו והיה בעיניה כמו שר או מלך וכו'", ורואים שיש לה מצווה מיוחדת לכבד את בעלה, מלבד מה שזוכה לתורה שלו שציינת, ועוד יש להוסיף עפ"י סוד שכיון שהאשה היא כנגד השכינה כביכול, ממילא האיש הוא כנגד קו"ב"ה כביכול, ולכן יש לאישה ג"כ לכבדו.

הגיליון נודב ע"י ידידינו חוקר ר' אברהם לוי שיחי' לעיני אביו אסלן יחזרה בן מלכה ואברהם זיל, אמו רגינה בת רחומה ומנשה ע"ה, אחיו חיים, משה (מוריס), יצחק בני רגינה זיל, אחיותיו מלכה ואסתר בנות רגינה ע"ה, אחיותיו יונתן לוי זיל בן רות ופאל שיחי', ת.נ.צ.ב.ה. ולירפואת דב בן רבקה, אולג בן רנה, שרה בת שרה שיחי' הגיליון נודב ע"י ידידינו חוקר הבה"ח בנימין שרגא פלאם שיחי' להצלתו.

הגיליון נודב ע"י ידידינו ר' שמואל נבריא גולדמן שיחי' לעיני אמו העניא מלכה בת ר' שלמה לייב ע"ה נלב"ע כ"ב טבת, ת.נ.צ.ב.ה.